

La biblioteca del final del món

La biblioteca era sota l'antiga estació meteorològica, darrere d'una porta que només apareixia quan el termòmetre superava un rècord.

L'Elna la va trobar el dia que a la seva ciutat van arribar als quaranta-set graus. Havia anat a buscar ombra entre els edificis abandonats i va veure una escala que baixava cap a una llum blava.

A sota hi havia quilòmetres de prestatgeries.

—Benvinguda a la Biblioteca del Final del Món —va dir el bibliotecari.

Era un home molt vell, o potser molt cansat. Portava un ventilador penjat al coll i guants per tocar els llibres.

—Quin final? —va preguntar l'Elna.

—Tots els que encara són possibles.

Els llibres no tenien títol. En obrir-ne un, l'Elna va veure la seva ciutat inundada. En un altre, els arbres havien desaparegut i la gent feia cua per una galleda d'aigua. Un tercer mostrava barris coberts de jardins, trens silenciosos i places fresques.

—Aquest no sembla un final —va dir.

—Depèn del lloc des d'on el miris.

L'Elna va voler endur-se el llibre de la ciutat verda, però el bibliotecari la va aturar.

—Els llibres de futurs possibles no es poden treure. Només es deixen llegir una pàgina cada vegada.

La primera pàgina estava en blanc, excepte per una frase: «Planta ombra allà on algú l'espera.»

L'Elna va tornar a la superfície. Amb els veïns va instal·lar tendals a la parada de l'autobús i va plantar arbres resistents a la sequera al pati de l'escola. Quan va baixar de nou, havia aparegut una segona pàgina: «L'aigua utilitzada una vegada encara pot tenir una altra feina.»

Van recollir l'aigua de pluja, van reparar fuites i van regar amb aigua reutilitzada.

Cada acció revelava una nova pàgina. Algunes eren senzilles; d'altres exigien decisions difícils. Calia canviar carrers pensats només per als cotxes, renovar edificis, protegir zones humides i demanar responsabilitats a empreses i governs.

No tothom estava d'acord. Alguns deien que una ciutat no podia canviar el clima. D'altres volien esperar una tecnologia miraculosa.

—La biblioteca ja deu saber si ho aconseguirem —va dir un regidor—. Preguntem pel final i estalviem-nos discussions.

L'Elna va portar-lo sota l'estació. Però quan l'home va intentar obrir l'última pàgina, el llibre es va tancar.

—No hi ha una última pàgina escrita —va explicar el bibliotecari—. Si existís, les decisions no serien decisions.

Amb els anys, la ciutat va canviar. No prou de pressa ni de manera perfecta. Encara hi havia onades de calor i temporals. Alguns arbres joves morien i s'havien de replantar. Alguns projectes fracassaven. Però les temperatures dels carrers amb ombra van baixar, l'aire es va fer més net i les inundacions van trobar parcs on estendre's sense destruir cases.

Un dia, l'Elna va tornar a la biblioteca i va descobrir prestatgeries buides.

—On són tots els finals? —va preguntar.

—Alguns ja no són possibles —va respondre el bibliotecari—. He pogut retirar-los.

El llibre de la ciutat verda continuava allà, més gruixut que abans. L'Elna va obrir-lo. A la pàgina nova hi havia una fotografia de persones llegint sota els arbres d'una plaça.

Entre elles, una dona gran sostenia el mateix llibre.

—Soc jo?

—Potser —va dir el bibliotecari—. Aquesta pàgina encara és una proposta.

L'Elna va tancar el volum. No necessitava saber si aquella escena passaria exactament així.

Va tornar a la ciutat amb una nova instrucció: «Explica el que heu après abans que algú hagi de començar des de zero.»

Anys després, quan el termòmetre va deixar de batre rècords tan sovint, la porta de la biblioteca es va fer més difícil de trobar.

L'Elna ho va considerar una bona notícia.